

IMAMO ODGOVOR NA ISELJAVANJE MLADIH STRUČNJAKA. ZAPRAVO, NAMA FALI LJUDI!

Ukorak s vremenom: Projekt 'ICT županija'

Kad strane tvrtke pokušaju otvoriti svoje podružnice ili nove tvrtke na području naše županije, u startu im treba 100 kvalificiranih IT stručnjaka. Međutim, teško bi ih pronašli više od 10. Ono što bi slijedilo je 'otimanje' stručnjaka postojećim tvrtkama. A projekata ima, i može ih biti još puno više, kaže Damir Brčić, voditelj projekta 'ICT županija'

LJUBICA VUKO
spektar@slobodnadalmacija.hr

V

iše od 600 učenika sedmih i osmih razreda osnovne škole, te svih razreda srednje škole u Splitu, Solinu, Kaštelima, Omišu, Trogiru, Imotskom, Sinju, Makarskoj i Supetru prijavilo se za EDIT – školu programiranja koju i ove školske godine organizira Splitsko-dalmatinska županija. U prošlog školskoj godini u osam gradova Splitsko-dalmatinske županije ovu besplatnu školu programiranja prošlo je 480 djece u 17 škola, a napravili su 100 web-stranica i aplikacija, od kojih je 10 napravnjeno. U školu je bilo uključeno 35 certificiranih EDIT profesora informatike. Ove godine polaznici će u 20 škola u devet gradova naučiti samostalno izraditi web-stranice i aplikacije za pametni telefon koristeći programske jezike, a u drugoj generaciji EDIT je proširen i na otoke, za početak na Brač gdje se bilježi jako dobar odaziv učenika.

– EDIT smo pokrenuli u sklopu programa demografskog i gospodarskog razvoja Splitsko-dalmatinske županije – istaknuo je ovih dana splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban, koji je u svojem predizbornom programu kao jednu od ključnih mjera naveo i razvoj ICT-a, radi čega je i pokrenut projekt "ICT županija" kojim se, uz županovu potporu, želi promovirati, pokrenuti i unaprijediti IT sektor na ovom području, a u sklopu tog projekta organiziran je i EDIT, odnosno Edukacijski IT centar. Kakva je danas slika Splitsko-dalmatinske županije kad je riječ o ovom iznimno propulzivnom sektoru? Koliko projekt "ICT županija" može pridonijeti ostanku mladih u Hrvatskoj i rastu hrvatskoga gospodarstva? I župan Boban naglasit će kako potencijala i prostora za rast IT sektora u svakom slučaju ima jer na području ove županije radi oko 1500 zaposlenika u oko 250 mikro, malih, srednjih i velikih poduzeća, dok, primjerice, u Košičkoj regiji u Slovačkoj, usporedivoj po broju stanovnika, u IT sektoru radi oko 12.000 ljudi. Prema analizi tvrtke Binsnode, ICT sektor u Hrvatskoj zapošljava oko 33 tisuće ljudi i ostvaruje prihod od 32 milijarde kuna. Ovaj sektor godišnje raste oko četiri posto, najviše

zahvaljujući izvozu.

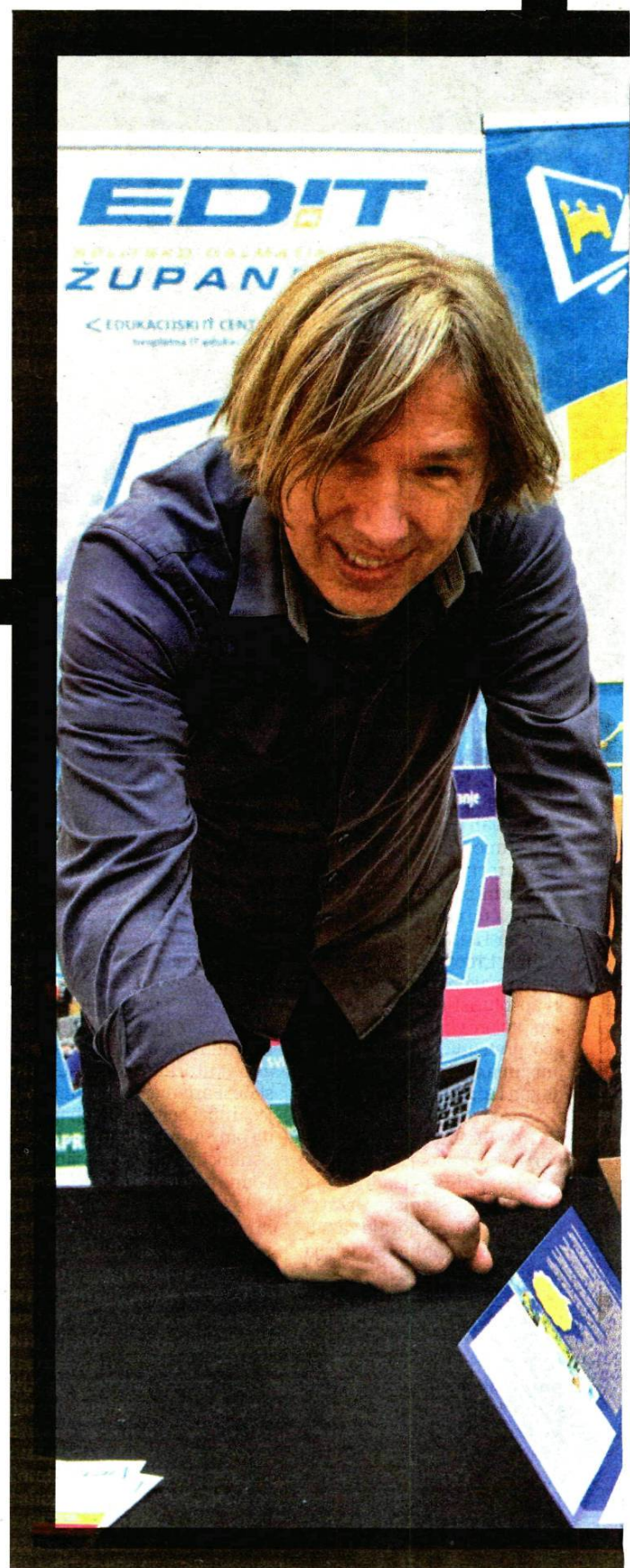
O dosad učinjenom i budućim aktivnostima na jačanju IT sektora razgovarali smo s Damirrom Brčićem, voditeljem projekta "ICT županija", s kojim u timu rade Anja Kvarantan i Bojan Završsek, a kad je riječ o popularizaciji IT znanja, važan je i doprinos dr. sc. Saše Mladenovića s Prirodoslovno-matematičkog fakulteta (PMF) kao voditelja EDIT-a za osnovne škole, te prof. Ante Bartulovića iz III. gimnazije Split kao voditelja EDIT-a za srednje škole.

Traganje za kadrovima

Naš sugovornik na početku razgovora ističe kako svi tehnički fakulteti u Splitu (FESB, PMF) i Stručni studiji, koji educiraju studente (smjerova računarstvo, informacijske tehnologije, elektrotehnika i sl.) koji se najčešće zapošljavaju u IT sektoru, godišnje za tržište rada educiraju oko 250 studenata, dok trenutno IT sektor u županiji, u postojećem opsegu, godišnje uz njih treba još minimalno 100 dodatnih djelatnika, koji mu već sada nedostaju prema postojećim planovima širenja lokalnih IT tvrtki. Koliko je nedostatak velik, najbolje pokazuje traganje splitskih tvrtki za kadrovima širom Hrvatske, poput otvaranja poslovnica u Zagrebu kako bi tamo pronašle djelatnike koje ne mogu naći u Splitu i županiji.

I župan Boban naglašava kako potencijala i prostora za rast IT sektora u svakom slučaju ima jer na području Splitsko-dalmatinske županije radi oko 1500 zaposlenika u oko 250 mikro, malih, srednjih i velikih poduzeća, dok, primjerice, u Košičkoj regiji u Slovačkoj, usporedivoj po broju stanovnika, u IT sektoru radi oko 12.000 ljudi

– Slika je još lošija ako znamo što se događa kad neke strane tvrtke pokušaju otvoriti svoje podružnice ili nove tvrtke na području naše županije. U tom im je slučaju odmah u startu znalo trebati oko 100 kvalificiranih IT stručnjaka, međutim, teško bi ih u startu pronašli više od 10. Ono što bi slijedilo je “otimanje” stručnjaka postojećim tvrtkama – koje onda imaju problem s dovršavanjem projekata jer su “kratki” s ljudima. A projekata ima, i može ih biti još puno više. Naručitelji su uglavnom strani i poslovi su, u usporedbi s onim što je cjenovni rang na domaćem tržištu, iznadprosječno dobro plaćeni – odnosno prema cijenama na svjetskom tržištu. Većina tvrtki ima dobre referencije na stranim tržištima i mogle bi ostvariti i puno veći rast da nije spomenutih ograničenja – kaže Brčić.

Ilustrira to na primjeru jedne splitske tvrtke koja je imala uspješan proizvod na svjetskom tržištu, te je dobila ponudu investitora za višemilijunsko ulaganje gdje je trebala postati regionalni lider u branši, ali kad je investitor čuo da u sljedećoj godini ne mogu narasti na 500 za-

poslenika – jednostavno je odušao.

– Znači, tvrtke imaju znanje, pristup tržištu, pa i iskustvo poslovanja na stranom tržištu, ali treba im pomoć institucija za ono što ne mogu same riješiti: trenutno veliki broj kvalitetnih IT stručnjaka ili barem rapidan rast njihova broja u idućem razdoblju. Sa željom da Splitsko-dalmatinska županija bude prepoznata kao ICT županija, krenuli smo u ovakav projekt koji, iako je složen, ne traži velika ulaganja, brzo se pokreće i sigurno vraća uloženi novac – kaže Brčić. S obzirom na to da je IT sektor u županiji pretežno izvorno orijentiran, te je s relativno malim ulaganjima moguće pokrenuti profitabilan posao, a u to je moguće spojiti dvije najbolje stvari u životu: svu ugodnost života u Dalmaciji te rad i zarade svjetskog tržišta, teško je naći opravdanje zašto država i sve institucije strateški značajnije ne podupiru ovaj sektor.

Demografski aspekt

– IT sektor utoliko nudi i rješenje i demografskih problema: hrvatski stručnjaci ne bi imali potrebu raditi IT posao

negdje u inozemstvu ako “kod kuće” imaju mogućnost rada za svjetsko tržište i dobivanja dobro plaćenih poslova sa stranim tvrtkama, a u to komfor života u vlastitoj sredini i na ugodnom klimatskom i geografskom području. U tom smislu zamjetan je trend dolazaka i nastanjanja IT stručnjaka iz drugih krajeva Hrvatske, pa čak i stranaca u našem gradu kao mjestu ugodnom za život, a sa svim mogućnostima rada za klijente iz bilo kojeg kuta svijeta. S tim na umu SD županija odlučila je pokrenuti cijeli niz mjera (pa i neke strukturalne i višegodišnje, poput IT edukacije što većeg broja učenika osnovnih i srednjih škola) kako bi napravila pomak i prijeko potrebne promjene za stvaranje uvjeta lokalnim IT tvrtkama za rast i razvoj koji bi prirodno mogle ostvarivati kad bi riješile neke od ključnih problema: prostor i veći broj kvalitetnih IT kadrova. S obzirom na to da je grad Split krenuo u infrastrukturni projekt tehnološkog parka, koji bi mogao riješiti dobar dio problema tvrtki za adekvatnim prostorom, SD županija odlučila je pomoći stvaranjem potreb-

nog broja educiranih i kvalitetnih IT stručnjaka, te razvojem i stvaranjem preduvjeta za njihovu kvalitetnu edukaciju – naglašava Brčić.

Tako im je cilj da se kroz EDIT, besplatnu školu programiranja, više tisuća djece idućih godina upozna s programerskim vještinama i tehnologijama, kako bi se onda njihovom daljnjom edukacijom ostvario povećani priljev više stotina novih IT stručnjaka koji su potrebni za rast sektora.

– Značajno je napomenuti da smo prvi u Hrvatskoj kroz ovaj program počeli educirati nastavnike i profesore informatike prema modernom i naprednom programu koji učenike educira da na kraju tečaja znaju samostalno napraviti aktivne web-stranice ili web-aplikaciju koju mogu pokrenuti na svojem pametnom telefonu. Do sada ih je obučeno 35, a planiramo do kraja godine obučiti novih 20. To je izuzetno važno jer se tako kvalitetno educirani nastavnici vraćaju u svoje sredine – gradove i općine naše županije, i tu će sljedećih godina provoditi vrlo konkretne edukacije većeg broja djece – ističe Da-

PREMA ANALIZI TVRTKE BISNODE, ICT SEKTOR KOD NAS ZAPOSŁJAVA OKO 33 TISUĆE LJUDI I OSTVARUJE PRIHOD OD 32 MILIJARDE KUNA

mir Brčić.

Osim popularizacije IT-a i usvajanja bazičnih znanja, stvaranja preduvjeta za školovanje budućih IT stručnjaka, županija pridonijeti trenutnom povećanju broja kvalitetnih IT stručnjaka kroz organiziranje Junior Developer Training Centra u suradnji s lokalnim IT tvrtkama u prostoru županijskog IT predinkubatora – PICS@FESB. U njemu će se odvijati kontinuirana cjelogodišnja edukacija studenata i nedovoljno educiranih postojećih skupina IT stručnjaka kako bi se nakon nekoliko mjeseci intenzivne praktične obuke mogli zaposliti u lokalnim IT tvrtkama. Prvi ovogodišnji tečaj planiran je u studenom, nakon preuređenja prostora PICS@FESB i dodatnog opremanja računalima i modernom opremom, a odvijat će se u suradnji sa svjetski poznatom tvrtkom ATOS, koja ima poslovnicu u Splitu. U županiji u dogledno vrijeme planiraju uključiti i druge zainteresirane lokalne IT tvrtke, a očekuju i da će sve odazvati jer će imati direktan interes od ovih edukacija.

– Već sada su pripremljeni i u najavi su i tečajevi računalnog dizajna uz korištenje najpoznatijih grafičkih alata (Photoshop, Illustrator), tečaj programiranja mobilnih aplikacija uz korištenje Xamarina, tečaj JavaScripta i aktualnih frameworka, poduzetnički tečajevi i sl.

Okupljanje IT zajednice

Osim toga, PICS@FESB je mjesto u gradu, a već i sada dobrim dijelom jest, u kojem će se odvijati najzanimljivija i najnaprednija tehnološka predavanja u formi jednokratnih predavanja, ili predavanja i radionica putem kontinuiranih mjesečnih meetup grupa. Poput Mobile Monday za razvoj mobilnih aplikacija, ML/AI Split za umjetnu inteligenciju i strojno učenje, Unreal Engine – za 3D i virtual reality, DevOps Split, Hardware Unity i dr... U istom se prostoru do kraja godine planiraju pokrenuti IT predinkubatorske aktivnosti u svrhu poticanja razvoja studentskog poduzetništva i IT startupa – kaže Brčić.

U suradnji s FESB-om, u sklopu kojega se PICS@FESB i nalazi, oformit će se mreža mentora te tim i procedura za evaluaci-

ju tehnoloških i poduzetničkih ideja iz sfere IT-a. Kako ističe naš sugovornik, na jedan sasvim novi način u suradnji s profesorima FESB-a, ali i ostalih tehničkih fakulteta, animirat će studente na poduzetničko razmišljanje i osmišljavanje praktičnih ideja i rješenja, te njihovo uobličavanje u potencijalne nove tehnološke startupove, a uz vodstvo i mentoriranje tima iz Predinkubatora.

– Ideje koje produ inicijalnu evaluaciju i pokažu razvojni i tržišni potencijal mentorirat će se i usmjeravati u IT inkubator Županijskog IT centra (ŽIC) na lokaciji Ruđera Boškovića 25 (bivši Varteks), a koja se nalazi oko 150 metara od središta Sveučilišnog kampusa i samog Predinkubatora. To će omogućavati idealne uvjete za razvoj mladih poduzetnika, jer će se jedne strane dobiti institucionalnu podršku Županijskog IT centra kroz formu IT inkubatora, ali će i dalje biti u blizini izvora znanja, mentora, ali i svojih kolega, s kojima posebno u početnoj fazi intenzivno komuniciraju – ističe Damir Brčić.

U bivšoj Varteksovoj zgradi bit će i Open coworking, kao mjesto za okupljanje i druženje lokalne IT zajednice (studenti, freelanceri, mladi IT poduzetnici, IT poslodavci...). Izrađen je arhitektonski projekt uređenja cijele zgrade u suradnji s arhitektom Tonijem Bobanom, radi se na građevinskoj dozvoli i u pripremi je natječaj za izbor izvođača radova preuređenja i opremanja zgrade Županijskog IT centra. U planu je da IT centar svoja vrata splitskim IT-jevcima otvori do kraja 2019. godine. Brčić kaže i da županija podupire i cijelu postojeću IT zajednicu financirajući rad lokalnih IT udruga, od kojih je najveća Split Tech City, a posebnu pažnju posvećuje i financiranju IT konferencija. Pokrenut je i meetup za edukaciju iz područja umjetne inteligencije i strojnog učenja – ML/AI Split meetup.

Ukratko, cilj je omogućiti svim članovima lokalne IT zajednice (učenicima, studentima, mladim IT poduzetnicima, freelancerima, IT poslodavcima) razvoj kompetencija i znanja u svrhu stvaranja kvalitetnih i educiranih IT kadrova kao najvrjednijeg resursa i preduvjeta razvoja županijske IT industrije – zaključuje Brčić.

IT sektor na neki način nudi i rješenje i demografskih problema: hrvatski stručnjaci neće imati potrebu ići u inozemstvo, ako “kod kuće” mogu raditi za strane tvrtke, naglašava Brčić. Do njega su Anja Kvarantan i Bojan Završček

VLADIMIR DUGANĐIĆ/HANZA MEDIA